Lietas arhīva Nr. C-2008-20/42
ECLI:LV:RVPT:2020:0306.C30676519.3.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā, 2020. gada 6. martā

Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa
tiesnese Baiba Ozoliņa
ar tiesas sēdes sekretāri Ditu Kažoku,
piedaloties prasītājas /pers. A/ pilnvarotajai pārstāvei zvērinātai advokātei Valsts amatpersona
atbildētājai /pers. B/
atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu /pers. A/ prasībā pret /pers. B/ par morālā kaitējuma atlīdzināšanu.

Aprakstošā daļa

[1] 2019. gada 23. jūlijā prasītāja /pers. A/ cēlusi prasību pret atbildētāju /pers. B/ par morālā kaitējuma atlīdzināšanu, papildinot to 2020. gada 7. februārī, kurā, pamatojoties uz Civillikuma 1635. panta pirmo daļu un 2347. pantu, lūgts piedzīt no atbildētājas prasītājas labā morālā kaitējuma kompensāciju 500 EUR un visus tiesāšanās izdevumus.

Prasība pamatota ar šādiem argumentiem.

[1.1] Atbildētāja, kura ir prasītājas kaimiņiene, regulāri slikti izturas pret atbildētāju, gan apsaukājot, gan arī fiziski uzbrūkot.

[1.1.1] 2015. gada 7. aprīlī prasītāja vērsusies ar iesniegumu Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Rīgas Teikas iecirknī par to, ka atbildētāja būdama alkohola reibumā uzbruka prasītājai kāpņu telpā. Tajā pašā dienā atbildētājai konstatēta alkohola koncentrācija izelpojamā gaisā 1,55 promiles. Atbildētāja policijai netika norādījusi, ka prasītāja vai prasītājas vīrs būtu sitis atbildētāju. Policijas darbinieki veikuši profilaktiska rakstura pārrunas ar atbildētāju.

[1.1.2] No 2015. gada 3. novembra prasītāja uzstādīja videonovērošanas sistēmu kāpņu telpā pie sava dzīvokļa durvīm. No videoierakstiem redzams, ka atbildētāja spļauj uz prasītājas durvīm un rāda rupjus žestus. Tajā pat laikā krīta no kājām, jo atrodas stipra alkohola reibumā.

[1.1.3] 2017. gada 26. jūlijā atbildētāja /adrese/, prasītājas dēlu nosauca par debilu, spļāva uz prasītājas dzīvokļa durvīm, radīja nepieklājīgus žestus, ignorējot vispārpieņemtās uzvedības normas. Par minēto pārkāpumu atbildētāja 2017. gada 24. oktobrī administratīvi sodīta ar naudas sodu 70 EUR.

[1.1.4] 2017. gada 1. augustā atbildētāja uzspļāva prasītājai un nolādēja prasītāju. Par minēto pārkāpumu atbildētāja 2017. gada 26. septembrī administratīvi sodīta ar naudas sodu 70 EUR.

[1.1.5] 2017. gada 23. jūnijā atbildētāja nodarīja miesas bojājumus prasītājai, vairākkārt iesitot prasītājai pa ķermeni un galvu. Tā rezultātā prasītājai bija darbnespēja līdz 2017. gada 25. septembrim. Par minēto pārkāpumu 2018. gada 31. janvārī atbildētāja administratīvi sodīta ar naudas sodu 300 EUR.

[1.2] Šāda atbildētājas attieksme pret prasītāju nav pieļaujama, tā padara dzīvošanu dzīvoklī par neiespējamu, jo prasītājai ir jāuztraucas, vai atbildētāja neveiks kādas nelikumīgas darbības pret prasītāju vai viņas ģimenes locekļiem.

[2] 2019. gada 27. augustā tiesā saņemts atbildētājas rakstveida paskaidrojums, ka atbildētājs prasību neatzīst, pamatojoties uz šādiem argumentiem.

[2.1] Prasītāja un viņas vīrs no 2014. gada atbildētājas dzīvi padarījuši par neizturamu. Viņi ir valdonīgi un iedomīgi, visiem nama iedzīvotājiem ir jādzīvo pēc viņu izdomātiem noteikumiem un nevienam nedrīkst neko pateikt pretim.

[2.2] Atbildētājai vajadzēja vērsties policijā ar sūdzībām par aizvainojumiem no prasītājas puses. Atrast aculieciniekus konfliktam nav iespējams, jo gandrīz visiem mājas iedzīvotājiem ir īres līgums un viņiem bail, ka īres līgums netiks pagarināts.

[3] Tiesas sēdē prasītājs pilnvarotā pārstāve prasību uzturēja uz prasības pieteikumā un papildinājumos norādītajiem apstākļiem un pamata, lūdza prasību apmierināt. Atbildētāja turpinājusi pazemot un apsaukāt prasītāju arī pēc prasības pieteikuma iesniegšanas. Atbildētāja ar tiesas lēmumu ir izlikta no sava dzīvokļa. Prasītāja šobrīd strādā.

Atbildētāja prasību atzina daļēji. Norādīja, ka prasītāja pati uzsāka konfliktu 2015. gadā, centās aizskārt, aizliedza sarunāties ar kaimiņiem, norādīja, ko drīkst darīt, ko nedrīkst. Prasītājas vīrs viņu piekāvis 2016. gada pavasarī. Viņa nav izlikta no dzīvokļa, bet pati atstāja dzīvokli 2019. gada 9. novembrī. Liecinieki nevarēs neko apstiprināt, jo nav redzējuši konfliktu.

Motīvu daļa

[4] Tiesa, noklausījusies prasītājas pilnvarotās pārstāves un atbildētājas paskaidrojumus un pārbaudījusi lietā esošos pierādījumus, atzīst, ka prasība ir apmierināma daļēji.

[5] Lietas izskatīšanas gaitā noskaidrots, ka pušu starpā nav strīda par to, ka prasītājas un atbildētājas starpā ir bijuši konflikti, atbildētāja to nenoliedza. Bet pastāv strīds par to, vai atbildētāja ir nodarījusi prasītājai morālu kaitējumu un vai atbildētājai ir pienākums to atlīdzināt.

[5.1] Atbildētāja divas reizes saukta pie administratīvās atbildības par administratīvā pārkāpuma izdarīšanu, kas paredzēti Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 167. pantā, par to, ka atbildētāja 2017. gada 26. jūlijā ir spļāvusi uz prasītājai piederošā dzīvokļa durvīm, un 2017. gada 1. augustā spļāvusi uz pašu prasītāju un viņu nolādējusi (28.-29. lietas lapa). Lēmumus par administratīvā soda piemērošanu atbildētāja nav apstrīdējusi.

Savukārt 2018. gada 31. janvārī pieņemt lēmums par atbildētājas saukšanu pie administratīvās atbildības par administratīvā pārkāpuma izdarīšanu, kas paredzēts Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa $167.^2$ panta pirmajā daļā, par to, ka atbildētāja 2017. gada 23. jūnijā nodarījusi prasītājai maznozīmīgus miesas bojājumus, kas izraisījuši īslaicīgas, maznozīmīgas sekas, bet nav izraisījis veselības traucējumus vai vispārējo darbspēju zudumu. Prasītājai bija konstatēti šādi miesas bojājumi – zemādas asinsizplūdums labā elkoņa locītavas apvidū, iegurņa labajā pusē un augšstilba apvidū (18., 19.-23. lietas lapa).

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka prasītāja ir pierādījusi, ka atbildētāja ar savu neatļautu darbību ir nodarījusi prasītājai morālu kaitējumu, gan fiziskas, gan garīgas ciešanas, jo spļāvusi uz prasītāju un viņas īpašumu, nolādējusi prasītāju, kā arī nodarījusi prasītājai miesas bojājumus.

Līdz ar to tiesa atzīst, ka atbildētājai, saskaņā ar Civillikuma 1635. pantu un 2347. panta pirmo daļu ir pienākums atlīdzināt prasītājai nodarīto morālo kaitējumu.

[5.2] Senāts 2012. gada 23. maija spriedumā lietā Nr. SKC-200/2012 norādīja, ka vienotas likmes, uz kuru pamata noteikt atlīdzību par morālo kaitējumu, kā arī veselībai nodarīto kaitējumu sakropļojuma gadījumā, nepastāv, tāpēc atlīdzības apmērs nosakāms katrā konkrētā gadījumā pēc tiesas ieskata, vadoties pēc taisnības apziņas un vispārīgiem tiesību principiem, kā to paredz Civillikuma 5. pants (*Sk. Morālā kaitējuma atlīdzināšana civillietās. Tiesu prakses apkopojums. Rīga, 2014. Pieejams: http://at.gov.lv/lv/judikatura/tiesu-prakses-apkopojumi /civiltiesības/*).

Tiesa uzskata, ka nosakot morālā kaitējuma atlīdzības apmēru, ir jāņem vērā ne tikai atbildētājas nodarītais kaitējums, bet arī pušu savstarpējās attiecības, kā arī atbildētājas mantiskais stāvoklis.

Tiesa uzskata, ka pušu starpā jau no 2015. gada izraisās konflikti, kas turpinājās arī pēc prasības celšanas tiesā, ko apstiprina prasītājas un atbildētājas policijai sniegtie paskaidrojumi un iesniegumi (36.-37., 47.-52., 55. lietas lapa). Tomēr tiesa uzskata, ka savstarpējie strīdi neattaisno atbildētājas rīcību, jo lietā nav iesniegti pierādījumi, kas varētu apstiprināt, ka tieši prasītāja ar savu apzinātu rīcību būtu izprovocējusi atbildētāju veikt pretlikumīgas darbības.

Prasītāja norāda, ka atbildētājas rīcība viņai nav patīkama un nav pieņemama, viņa baidās no atbildētājas aizskārumiem un uzbrukumiem, un vēlas dzīvot mierīgu dzīvi.

Lietas izskatīšanas gaitā noskaidrots, ka atbildētāja no 2019. gada novembra vairs nav prasītājas kaimiņiene. Līdz ar to tiesa atzīst, ka prasītājai vairs nav pamata baidīties no atbildētājas.

Tiesas sēdē noskaidrots, ka atbildētāja nestrādā, viņas vienīgie ienākumi ir priekšlaicīgā pensija 100 EUR mēnesī, viņai nav pastāvīgas dzīvesvietas, pagaidām dzīvo pie draugiem.

Tiesa nosakot atlīdzību par morālo kaitējumu, ņem vērā arī apsvērumu, lai kompensācija izpildītu trīs galvenās funkcijas: taisnīguma funkciju, prevencijas funkciju – lai piespriestā summa atturētu atbildētāju un citas personas no līdzīga aizskāruma nodarīšanas nākotnē, un samierināšanas funkciju – cietušajai jādod tik liela atlīdzība, kas viņu apmierinātu, saprātīgi izvērtējot atbildētāja spēju dot šādu atlīdzību (skat. *Morālā kaitējuma atlīdzināšana civillietās. Tiesu prakses apkopojums. Rīga, 2014. Pieejams: http://at.gov.lv/lv/judikatura/tiesu-prakses-apkopojumi/civiltiesības/*).

Ņemot vērā minēto, tiesa uzskata, ka morālā kaitējuma atlīdzības apmērs 75 EUR vērtējams kā samērīgs notikumam un tā rezultātā gūtām sekām, kā arī atturēs atbildētāju nākotnē veikt šādas darbības un šādu apmēru atbildētāja būs spējīga atlīdzināt.

Līdz ar to prasība daļā par morālā kaitējuma atlīdzības 425 EUR piedziņu ir noraidāma.

[6] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195. panta nosacījumiem prasītājai atzīstamas tiesības līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt likumiskos procentus no piedzītās prasījuma summas. Procentu apmērs nosakāms saskaņā ar Civillikuma 1765. pantu – seši procenti no simta gadā.

[7] Tiesvedības laikā prasītāja samaksājusi valsts nodevu par prasības celšanu 75 EUR (15. lietas lapa), ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,30 EUR (14. lietas lapa), kā arī viņai radušies izdevumi advokāta palīdzības apmaksai 200 EUR (17., lietas lapa).

[7.1] Civilprocesa likuma 41. panta pirmajā daļā noteikts, ka pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram, [..].

Tādējādi no atbildētājas prasītājas labā piedzenami tiesas izdevumi proporcionāli apmierinātajai prasības daļai 11,75 EUR.

[7.2] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 44. panta pirmās daļas 1. punkta "a" apakšpunktu izdevumi advokāta palīdzības samaksai prasībās, kurām ir mantisks raksturs un kurās prasības summa nepārsniedz 8500 *euro* atlīdzināmi to faktiskajā apmērā, tomēr ne vairāk par 30 procentiem no prasījumu apmierinātās daļas. Šā panta ceturtajā daļā noteikts, ja prasība ir izskatīta tikai pirmās instances tiesā, atlīdzināmie izdevumi advokāta palīdzības samaksai nedrīkst pārsniegt 50 procentus no šā panta pirmajā daļā noteiktā maksimālā atlīdzības apmēra.

Ņemot vērā minēto, no atbildētājas prasītājas labā piedzenami ar lietas vešanu saistītie izdevumi 30 EUR.

[8] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu, tiesa uzskata, ka sprieduma labprātīgai izpildei nosakāms termiņš 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Izskaidrot atbildētājai, ka maksājuma dokuments, kas apliecina tiesas izdevumu samaksu valsts ienākumos, nekavējoties jāiesniedz Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas kancelejā (Jēzusbaznīcas iela 6, Rīgā, 2. stāvā), pretējā gadījumā pēc sprieduma labprātīgas izpildes termiņa notecējuma spriedums tiks nodots piespiedu izpildei zvērinātam tiesu izpildītājam.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz minēto un saskaņā ar Civilprocesa likuma 8., 93., 97., 193. pantu, tiesa

nosprieda:

Prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. B/ /pers. A/ labā morālā kaitējuma atlīdzību 75 EUR un tiesāšanās izdevumus 41,75 EUR, kopā 116,75 EUR.

Atzīt /pers. A/tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt no /pers. B/ likumiskos procentus (seši procenti no simta gadā) no nesamaksātās morālā kaitējuma atlīdzības.

Noteikt termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Prasību daļā par morālā kaitējuma atlīdzības 425 EUR piedziņu noraidīt.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 (divdesmit) dienu laikā Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijā, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā Jēzusbaznīcas ielā 6, Rīgā, LV-1050.

Tiesnese Baiba Ozoliņa